

στερα ρωτάτε πως θα πούμε τις χιλιάδες των άλλων χημικών σωμάτων που είναι άγνωστα στο λαό και συνεπώς δεν έχουν και όνομα. Σας άπαντώ ότι όχι μόνο αυτά τα άγνωστα σώματα έχουμε το δικαίωμα να τα ονομάσουμε με δικό μας επιστημονικό όνομα, παρά και στο σπίτι του βιτριολιστή και του αλατιού θα δώσουμε ονόματα επιστημονικά καινούργια, που να δείχνουν τη σύνθεσή τους, σύμφωνα με το όλο σύστημα της ονοματοθεσίας που θα παραχτούμε. Με μόνη τη διαφορά, που το σύστημα αυτό πρέπει να είναι σύμφωνο με τον οργανισμό της σημερινής μας γλώσσας, δηλ. της δημοτικής. Βέβαια, καθώς ώραία παρατηρείτε, η επιστήμη θέλει κάποια τάξη στα πράματά της. Γι' αυτό και στη γαλλική έκδοση που λέει ο λαός *huile de vitriol* ή απλώς *vitriol*, η επιστήμη το ώνόμασε *acide Sulfurique*. Άλλα με την παρατήρηση που κι' αυτό το όνομα είναι γαλλικό, δηλ. ο κάθε Γάλλος, άμα το ακούσῃ, το λέει χωρίς κόπο. Ένώ κανένα Ρωμιοπούλο, αν δι' βασιανιστή δέκα χρόνια, δεν μπορεί να πῇ χωρίς λάθος το *θειώδες όξύ* — του *θειώδους όξέος*.

Πώς θα πούμε αυτό; Πώς θα πούμε εκείνο: 'Η λαϊκή γλώσσα δεν έχει όρους. Αυτό είναι το αιώσιο επίχειρημα. Να με συμπαθάτε αυτήν τη στιγμή δεν αναφέρωμαι στ' γράμμα σας. Μιλώ γενικώτερα. Ουμῆθηκα έναν κύριο που έλεγε: «Πώς θα εῖπωμεν, Κύριοι, τὸν διαιρετέον; Έκείνος που πρέπει να γίνῃ πολλά κομμάτια; Και τὸν διαιρέτην; Έκείνος που θα κάμῃ τὸν ἄλλον πολλά κομμάτια;» Τὰ ἀθάνατα αὐτὰ λόγια τὰ εἶπε ἄνθρωπος ἐπιστήμονας, καὶ εἶχατε καὶ σεις, ὅπως κ' ἐγὼ τὴν αὐταπάρνηση νὰ τ' ἀκούσετε ὡς τὸ τέλος.

Ναί, κύριε Ρουσόπουλε, τὰ κενὰ εἶναι πολλὰ, οἱ δυσκολίες μεγάλες. Καὶ ἐνὸς κανεὶς μένει προσκολλημένος στὸ πῶς θὰ τὸ πούμε, φτάνει πραγματικῶς στὸ συμπέρασμα ὅτι εἶναι καλλίτερα νὰ μείνουμε ἐκεῖ που εἴμαστε. Ἀλλὰ ἅμα πάρετε τὸ ζήτημα κι' ἀπ' τὴς ἄλλες του τὴς μεριές, πρὸ πάντων ἅμα καταλάβετε τὸ σκότωμα τοῦ μυαλοῦ που γίνεται στὰ κεφαλάκια τῶν παιδιῶν μας, ἅμα τὰ ἰδῆτε νὰ βασανίζονται: δέκα χρονάκια μὲ τὸ νὰ μὴν μποροῦν νὰ ἐκφράσουν μιὰ ἰδέα τους ἐλεύτερα, ἀβίαστα, φυσικὰ, ἅμα τὰ ἀκούσετε νὰ λένε τὴν μῆτηρ, τὸν βοῦς, ἀγαποῦσι, λαμβάνομεν μίαν κύστη πλήρης ἀῆρ, ἔχει ὁποῖα τετανώδους, ἔχει ἀγκάθας, διαιροῦμεν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀριθμοῦ, πολλαπλα-

σιζομεν διὰ τὸν ἴδιον ἀριθμὸν, καλύπτεται ὑπὸ λέπων, ἡ καρδιά εἶναι μονόκοιλον καὶ ἐν κόλπον, καὶ, καὶ, καὶ, ἅμα καταλάβετε ὅτι τὰ Βουργαρόπαιδα μορφώνονται πρὸ γλήγορα ἀπὸ τὰ Ἑλληνόπουλα τὰ τόσο προικισμένα ἀπ' τὴ φύση, γιατί ἔχουνε γλῶσσα, τότε θὰ ἰδῆτε νὰ ὑψωθοῦν μπροστά σας ἔξη γράμματα, πελώρια, ἄγρια, τρομερά, πύρινα, καὶ θὰ σχηματίσουν τὴ λέξη Α-Ν-Α-Γ-Κ-Η. Καὶ πίσω ἀπ' αὐτὰ, στὸ βάθος μακρὰ, οἱ δυσκολίες, τὰ κενὰ, τὰ πωσθατοποῦμε, θὰ φεύγουν, θὰ φεύγουν, θὰ μακραίνουν, θὰ χάνονται, θὰ σβύνουν, θὰ μηδενίζονται, καὶ δὲ θὰ τὰ ἰδῆτε πιά.

Καὶ θὰ φωνάζετε ΕΜΠΡΟΣ!

Μένω μὲ μεγάλην ἐπόληψη.
Σ. Σ.

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

1.

Τὴν πολυφλοιοβιστή ἀμμουδιά
Τοῦ ἡλίου φίλῃ ἢ στεγρῇ ἀχίνα,
Κ' ἔρχεται σιτοῦ γιγαλοῦ τὰ κρῖνα
Ἀνάλαφρῃ ὡς ψυχῇ ἢ βραδιά.

Στῶν δέντρων τὰ πυκνὰ κλαδιά
Τ' ἀέρια κρούουν τὴ ματολίνα
Κι' ὡς μυθική γλυκιὰ σειρήνα
Τὸ λέει τ' ἀηδὸνι στὴ βραδιά.

Σιτοῦ ἀκρογιαλιοῦ τὸ μονοπάτι
Πρόβαλε τούτη τὴ δροσάτη
Ὁρα, γαλάζια ὁμορφιά,

Πλάτ' ο' ἓνα νιὸ μὲ μάτια μαῦρα
Τὸν ἐρωτᾷ τους κύματα αἶθρα
Κι' ἀηδόνια ψάλλουνε τρελλὰ.

2.

Ἦθε το δαίλι, χύθηκε παντοῦ γλυκιὰ γαλήνη.
Στὸ βράχο μόνος κάθουμαι μὲ μάτια λυπημένα.
Τώρα βουβά τὰ ἐρωτικά ζευγάρια εἰν' μεθυσμένα
Ἀπὸ φίλῃ καὶ μυρουδιές πού τ' ἀεράκι χύνει.

Πέπλα κρατεῖ στὸ χέρι της τώρα ἡ βραδιά καὶ ντύνει
Μενεξελιά γύρω βουνὰ καὶ δάση φουντωμένα
Τὴν ὠρα αὐτὴ καὶ τ' ἄπλερα, ἀρωστοὶ ὡς γάστρας κρῖνοι
Γλυκὴ τὰ στήθη ἀνάσασμα δροσίζει, ἀθώα παρθένα.

Στὸν οὐρανὸν ἐφάνηκε δειλὰ τὸ πρῶτο ἀστέρι,
Μέσα στὸ λόγγο τὰ πουλιὰ κουρνιάσαν ταῖρι-ταῖρι
Καὶ τὸ κοπάδι τὸ λευκὸ τὴ ράχη κατεβαίνει.

Μένος ἐσένα καρτερῶ στὸ βράχο τώρα, Ἐλένη,
Ποῦ βράδνασμα ἀνοιξάνικο μαγεῖα σὶν πλάση χύνει,
Λίγη χαρὰ νὰ νοιώσουμε κ' ἐμεῖς στὴ θείαν εἰρήνη.
Ν. ΧΑΝΤΖΑΡΑΣ

IVAN TOURGUÉNEFF

ΑΝΤΖΑΡ^(*)

Μιὰ ἀμαζούλα παιδιαστική φάνηκε πίσω ἀπὸ μιὰ τούφα ἀπὸ πασκαλιές. Δυὸ ἄνθρωποι τὴ σαίρνανε. Μιὰ γριούλα καλοντυμένη μὲ τὸ κεφάλι γυρμένο στὰ στήθια καθότανε μέσα. Τὰ μαλλιά της χτενισμένα στὰ πλάγια πέφτανε καὶ κρύβανε τὴν κιντρινομένη καὶ ζαρωμένη της ὄψη. Τὸ καροτσάκι στάθηκε ὁμπρὸς στὴν ταρατσα, καὶ ἡ κυρία ἀνάγειλε τὸν ἐρχομὸ της μ' ἓνα βήξιμο ξερό. Ὁ Ἰπατόφφ βγήκε ἀμέσως γιὰ συναντάτημά της. Κ' ὕστερα οἱ δυὸ κοπέλες, ποῦ ἔλη τὴ βραδεία δὲν πάψανε νὰ μπαينوθαίνουνε σὰν ποντικάρια.

— Καλησπέρα σας, μητέρα μου, εἶπε ὁ Ἰπατόφφ σηκώνοντας τὴ φωνή του ὅσο μπόραε περσότε-

ρο. Πῶς εἴσατε, καλὰ;

— Ἦρτα νὰ ἰδῶ τί κάνετε, ἀποκρίθηκε ἡ γριά κυρία μὲ κόπο καὶ μὲ βελιχτὴ φωνή. Ὁ καιρὸς εἶναι τόσο ὁμορφος! Κοιμήθηκα ὀλημέρα καὶ τὰ πόδια μου μὲ ζυπνήσανε. Ὡ, αὐτὰ τὰ πόδια, δὲ μοῦ χρειάζονται: σὲ τίποτ' ἄλλο παρὰ γιὰ νὰ μὲ πονῶνε.

— Συμπαθήστε μου, μητέρα μου, νὰ σας παρυσιάσω τὸ γείτονά μας κύριο Ἀστακόφφ.

— Καταμαγεμένη, εἶπε ρήχνοντας κατὰ τὸν Ἀστακόφφ μιὰ ματιά μὲ τὰ μεγάλα της μαῦρα μάτια ποῦ εἶτανε τώρα σβύσμένα. Σας παρακαλῶ νὰ εἴσατε καλὸς μὲ τὸ παιδί μου. Εἶναι ἓνα καλὸ παληκάρι. Τὸν ἀνάθρεψα ὅσο μποροῦσα καλύτερα: ὅπως μιὰ γυναίκα θὰ μπόραε. Εἶναι ἀκόμα πολὺ ἀλαφρὸς, μὰ ὡς ἐλπίζουμε πῶς μὲ τὴ βοήθεια τοῦ θεοῦ, ἡ ἡλικία θὰν τὸν κάμῃ φρονιμώτερο. Τὸ πιθυμῶ πολὺ, γιατί καιρὸς νὰ δώσω σὲ ἄλλον τὴ φροντίδα γιὰ τὴ δουλειά....

— Εἴσατε, σεις Νάντια;

— Ναί, ἐγὼ, γιὰγιά.

— Τί κάνει ἡ Μάσσα;

— Δίνει τὸ τσάϊ.

— Χοῦμ, τὰ καταφέρνει καλὰ; Καὶ ποῖός εἰ

ναι ἀκόμα ἐκεῖ;

— Ὁ Ἰβάν Ἰλίτς Καπίτονις.

Ὁ ἄντρας τὴς Ματρίνας Μαρκόβνας;

— Ὁ ἴδιος, γιὰγιά.

Ἡ γριά μουρμούρισε ἀκόμα κάποια λόγια ἀκαταλάβωτα.

— Καλὰ τὸ λοιπὸν, εἶπε. Ἀκουσεῖ ἐδῶ, Μιχάλη: γύρεψα τὸ Σταρόστα δλοῦθε, μὰ δὲν ἦρθε. Πῆς του νῆρτη αὔριο ναῖς. Ἐχω κάποιες παραγγελίες νὰν τοῦ δώσω. Βλέπω πολὺ καλὰ πῶς χωρὶς ἐμένα δλα πάνε στραβά. Καληνύχτα, εἶμαι κουρασμένη. Σῦρτε μὲ σεις οἱ ἄλλοι. Χρίζετε, πατερᾶκη μου, πρόστεσε γυρίζοντας στὸν Ἀστακόφφ, λησμόνησα τῶνομα σας, μὰ συμπαθάτε μιὰ γοιᾶ. Καὶ σεις, κοπελούλες, μὴ μὲ συντροφεύετε, δὲν εἶναι χρεια.... Δὲ συλλογιόσαστε ἄλλο, παρὰ νὰ τρέχετε... Κάτσετε ἡσυχες καὶ διαβάζετε τὸ μάθημά σας. Μ' ἀκούτε;... Ἡ Μάσσα σας κακομαθαίνει....

Τὸ κεφάλι τὴς γριάς κυρίας ποῦ τὸ σήκωνε μὲ κόπο ξανάπεσε στὰ στήθια της, καὶ τὸ καροτσάκι ἀποτραβήχτηκε.

— Πόσο χρονῶν εἶναι ἡ μητέρα σας; ρώτησε ὁ Ἀστακόφφ.

— Εἶναι ἐβδομηντατέσσερω χρονῶν. Μὰ εἶναι

(*) Κοίταξε φύλλα 221 καὶ 222.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα Δρ. 10. — Γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸν
Φρ. 10.

20 λεπτά τὸ φύλλο λεπτά 20

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ: Στὰ κιάσκια τῆς Πλατείας Συντάγματος, Ὁμόνοιας, Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, Σταθμοῦ Τροχιδρόμου, (Ὁφθαλματρεῖο), Βουλῆς, Σταθμοῦ ὑπόγειου Σιδηρόδρομου (Ὁμόνοια), στὸ καπνοπωλεῖο Μανωλακάκη (Πλατεία Στουρνάρα), Ἐξάρχεια, στὰ βιβλιοπωλεῖα «Εστίας» Γ. Κολάρου καὶ Σακέτου [ὁδὸς Σταδίου, ἀντικρὺ στὴ Βουλῇ]. Στὸ Βόλο, βιβλιοπωλεῖο Χριστόπουλου.

Ἡ συντρομὴ πλερώνεται μπροστά κ' εἶναι ἐνὸς χρόνου πάντα.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

ΚΑΙ

ΠΡΑΜΑΤΑ

ΚΑΙΝΟΥΡΙΑ

κόμματα στὴ Βουλῇ, καινούριες ἐλπίδες στὸ ἔθνος. Ἐπειθὰ φαντάζονται ὅσοι δὲν ἀπελπίστηκαν ἀκόμα ἀπὸ τὴ Βουλῇ, ὅσοι πιστεύουν πῶς δὲν εἶναι καὶ δύσκολο τὸ περίφημο χέριο νὰ μεταμορφωθῇ καμιά μέρα σὲ φάτνη ποῦ νὰ γεννηθῇ σ' αὐτὴν ὁ σωτήρας τοῦ ἔθνους—ἂν καὶ δὲν εἶναι καὶ λίγοι ποῦ πεισματωμένα ὑποστηρίζουν πῶς ἡ Βουλῇ μας εἶναι καταδικασμένη νὰ μένῃ σ' αἰῶνα τὸν ἄπαντα φάτνη ἀλόγων.

Γενήκανε καινούρια κόμματα, μὰ ἀπὸ ποιὸν καὶ μὲ ποιούς; Ἀπὸ παλιούς ἀνθρώπους, ἀπὸ ἀνθρώπους τῆς ρουτίνας, τῆς μικροπολιτικῆς, τῆς ρουφετολογίας, ἀπὸ ἀνθρώπους ποῦ τοὺς εἶδαμε καὶ τοὺς δοκιμάσαμε, ἀφοῦ μᾶς διοικήσανε δυὸ καὶ τρεῖς, μπορεῖ καὶ περισσότερες φορὲς ἴσαμε τώρα, δίχως νὰ μᾶς δώσουν τὸ παραμικρότερο σημάδι, ὅσες φορὲς κι ἂ δια

χειριστήκανε τὴν ἀρχή, πὼς δὲ μὴ μπορέσουνε νὰ διοικήσουν κάπως ἀνθρωπινότερα ἀπὸ τοὺς ἄλλους, μὲ κάπως πλατύτερα σκέδια καὶ μὲ κάπως λιγότερη στενοκεφαλιά, δὲν ἀναγνωρίστων ἀρχηγὸν σὲ δικό τους κόμμα ἢ δὲν ἀλλάξουν ἀρχηγό.

Δὲν ξέρουμε πὼς μπορεῖ νὰ γίνη αὐτὸ τὸ θάμα, νὰλλάξει ὁ κ. Μαυρομιχάλης λ. χ. στὸ καλύτερο μόνο καὶ μόνο γιατί ἔπαψε νὰναι συν-αρχηγὸς στὸ Ραλλικὸ κόμμα καὶ ἔδρασε δικό του κόμμα, Μαυρομιχαλικό, ἢ πὼς ὁ κ. Στάης θὰ μεταμορφωθεῖ σὲ καινούριο κ. Στάης μόνο καὶ μόνο γιατί ἔφυγε ἀπὸ τὸ Θεοτοκικὸ κόμμα καὶ πῆγε στὸ Ραλλικὸ ἢ στὸ Μαυρομιχαλικό.

Καινούρια κόμματα μὲ καινούριους ἀνθρώπους—νὰ πότε θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ ριψοκιντηνέψει τὴ γνώμη πὼς μαζὶ μ' αὐτὰ γλυκοροδίζουν καὶ καινούριες ἐλπίδες στὸ Ἔθνος. Μὰ δυστυχῶς ἴσαμε τὴν ὥρα καινούριοι ἀνθρώποι δὲν ξεμύτισαν πονθενά· κι ἂν ξεμύτισε ὁ μὴ κανένας καὶ μπῆκε στὴ Βουλὴ, ἀμέσως πάλιν, ἀφοῦ τὸ σκουριασμένο αὐτὸ λεβέτι ἔχει τὴ δύναμη νὰ παλιώνει μονομιᾶς ὅ,τι καινούριο κι ἂ ῥηχτεῖ μέσα του.

ΕΞΩΦΡΕΝΙΚΗ

ἡ κουβέντα ποῦκανε ὁ ἀνταποκριτὴς τῆς «Ἑσπερινῆς» στὴ Ρώμη μὲ τὸ Βασιλεῖά μας, τόσο ἐξωφρενικὴ πού νὰ φαντάζεται ὅποιος τὴ διαβάξει πὼς ὁ φοβερός ἀνταποκριτὴς κουβεντιάξε μὲ κανέναν ὑποτελώνη καὶ πὼς ἡ Α. Μ. ἐνθουσιασμένως γιατί εἶχε τὴν τιμὴ νὰ μιλάει μὲ τὸν κ. ἀνταποκριτὴ τῆς «Ἑσπερινῆς» τοῦ ἀνοίξε τὴν καρδιά Του, τοῦ εἶπε ὅλα τὰ μεγάλα μυστικὰ τοῦ Κράτους καὶ μόνο πού δὲν τὸν ἀγκάλιασε στὸ τέλος νὰν τὸν φιλήσει.

Κι ὅμως ὁ κόσμος τὴν ἔχκε αὐτὴ τὴν παρτζολέτα—πού λέν κ' οἱ Ζακυθινοί—σὰ λουκοῦμι καὶ τὸ «Νέο Ἄστυ» τὴν ξανατύπωσε αὐτούσια στὸ φύλλο τῆς περασμένης Τετάρτης χωρὶς τὸ παραμικρότερο σκόλιο καὶ χωρὶς νὰ πει στοὺς ἀναγνώστες του πὼς τὸ κάνει γιὰ νὰν τοὺς διασκεδάσει.

Ο ΑΓΝΟΣ

καὶ λευκώτατος Ματσούκας μας πού μὲ τίς τίμιες πράξεις του ἐξαγνίζει κι ἀναστηλώνει ψηλὰ στὸ θρόνο του τὸ κατακουρελιασμένο ἐπίθετο Ἑθνικός, ὁ καυτὸ Ἑθνικός Ματσούκας μας, τύπωσε σὲ ὁμορφό

φυλλαδάκι τὴν λυρικώτατη καὶ γιομάτη φωτιά καὶ πόνου «Κατὰ Θεοῦ» καὶ τὴ σκορπάει δῶ καὶ κεῖ, σὲ μικροὺς καὶ μεγάλους, σ' ὅποιον βρεῖ στὸ δρόμο του.

Τὸ ποίημα τοῦ τὸ ἀφιερώνει «Στὴν τιμὴ καὶ τὴ δόξα τῆς πατρίδας μας, στὰ παιδιὰ μας μὲ τοὺς ἀκόλουθους στίχους:

Σὲ σὰς βλαστάρια ἑλληνικά
Κι' ἀθῶα παιδιὰ, οἱ σποδοὶ μου.
Μαζὶ μὲ τὸ τραγοῦδι μου
Γιὰ σὰς, ἀπαντοχὴ μου.
Ἔνα φιλὶ στὰ μέτωπα
Σὰς δίνω ἐγὼ, πού τώρα,
Γιὰ σὰς γυρνῶ ταξιδευτὴς
ἀπὸ χωρὶς σὲ χώρα.

Νὰ καὶ μερικοὶ στίχοι ἀπὸ τὸ ποίημα, οἱ πρῶτοι πρῶτοι.

Ὅρνια καὶ λύκοι, ποὺ τροχίζετε
Τὰ νύχια καὶ τὰ δόντια σας στ' ἀθῶο κοπάδι,
Ποὺ στάζειτ' αἷματα, κατὰρ σας,
Κι' ἀνάθεμά σας, τέρατα τοῦ Ἄδῃ.

Καρδιά ἐσεῖς ἀνθρωπινὴ δὲν ἔχετε
Κ' οἱ ἄγριοι μπροστά σας εἶναι ἄγριοι.
Βουλγάρους νὰ σὰς πῶ; Ρουμάνους; τίποτε.
Περσώτερο εἶστε κι' ἀπ' ἀνθρωποφάγοι.

Περσώτερο· τίς σάρκες ὅπου ρέγεσθε,
Δὲν εἶναι σάρκες ὁμοίων σας· ἐνὰ πρὸς ἕνα,
Γέρους καὶ προσητούς καὶ γυναικόπαιδα
Τὰ δόντια σας ξεσκούν τὰ λυσισαμέννα.

Καὶ πέφτουνε τὰ νύχια σας τὰ βρώμικα,
Μαύρα κοράκια, σκότεινοι πετρίτες,
Σὰ σὲ πουλιὰ δειλὰ, στὰ βυζανιάρικα
Καὶ στοὺς μυρογονίους τοὺς ρημοσπίτες.

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΟΣ

βρίσκεται τώρα στὴ Φιλαδέλφεια τῆς Ἀμερικῆς καὶ στέλνει ἀπὸ κεῖ γράμματα φαιδρότατα στὸν κ. Σιμόπουλο, πασιζόντας νὰν τοῦ ἀποδείξει πὼς τὰ κατὰφερε νὰ κλέψει 120 χιλ. (γιατὶ τόσες παραδέχεται πὼς ἔκλεψε) ἀπὸ τὸ ταμεῖο Πειραιῶς κι ὅμως νὰ μένει τίμιος ἄνθρωπος.

Τὸ γράμμα τοῦ τὸ δημοσιεύουν οἱ «Καιροί» στίς 11 τοῦ Νοέβρη κ' εἶναι νὰ πεθαίνει κανεὶς στὰ γέ-

λια διαβάζοντας το καὶ νὰ τραβᾷ τὰ μαλλιά του ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ δὲν ἀκούει τὸν Ἀποστολάκο νὰ σηκώνεται καὶ νὰ λέει, πὼς ἂν ἤθελε νὰ κλέψει, μπορούσε νὰ κλέψει πεντακόσιες χιλιάδες ἢ καὶ περισσότερα καὶ μάλιστα «πολὺ εὐχερῶς».

Αὐτὸ τὸ «πολὺ εὐχερῶς» σημαίνει χαίνεται πὼς ὅσοι ταμῖες δὲν κλέβουν τὸ κάνουν ὄχι ἀπὸ φόβο μήπως καὶ τοὺς πιάσουν, ἀφοῦ δὲ θὰ γίνηται καμιά σοβαρὴ ἐπίβλεψη στὴ διαχειρίσῃ τους, ἀλλὰ γιατί ἔχουν τὴν ἀνησία νὰ σέβονται τὸν ξένο παρὰ.

Νὰ πού μὰς μαθαίνει καὶ κατὶ πολύτιμο ὁ Ἀποστολάκος μὲ τὸ γράμμα του.

ΜΑΘΑΙΝΟΥΜΕ

πὼς κάποιος δάσκαλος Φαραντάτος πιλατεύει τὰ κορίτσια στὸ Ἀρσάκειο μιλώντας τους σὲ κάθε μάθημα κατὰ τῆς δημοτικῆς γλώσσας καὶ τῶ δημοτικιστῶν καὶ συσταίνοντας σ' αὐτὰ νὰ γράφουν τίς ἐκθεσεῖς τους σὲ γλώσσα μιστριώτικη, γιὰ ἐμπορικοὺς βέβαια λόγους, ἀφοῦ ὅλα τὰ κορίτσια ὑποχρεώνονται ἔτσι νὰ γράφουν τοὺς «Ἀντιστητορικούς λόγους» τοῦ Μιστριώτα γ.χ. Μαθαίνουμε καὶ ἄλλο, πὼς τόσο δηλ. ἐνθουσιάζονται τὰ κορίτσια ἀπὸ τὴν ρητορικὴ τοῦ Φαραντάτου, ὥστε οἱ δημοτικιστὲς πληθαίνουν μέρα μὲ τὴν μέρα στὸ Ἀρσάκειο κ' εἶται δὲν πανε χαμένοι οἱ κόποι του.

Ἐνας ἄλλος πάλι δάσκαλος στὸ Γυμνάσιο στῆς Νεάπολης, ἀφοῦ τίς προάλλες ὥρα ἀλάκωρη κεραυνολοῦσε τίς δημοτικιστῶδες κ' ἐλεεινολογοῦσε τὴν κοινωνία μας ἡ ὁποία ἀνέχεται νὰ ἐκτρέφεται ἐν τοῖς κόλποις τῆς φύλλον προδοτικὸν ὡς ὁ ἀκάτανόμαστος «Νουμάς», στὸ τέλος συμβούλεψε τοὺς μαθητὰς του νὰ μὴ μεταχειρίζονται μιλώντας ἢ γράφοντας λέξεις χυδαῖες πού τίς δημιουργοῦν οἱ φοβεροὶ αὐτοὶ προδότες.

Κι ὅταν κάποιος μαθητὴς τοῦ παρατήρησε πὼς τίς λέξεις αὐτὲς τίς ἀκούει σπῆτι του, ὁ δάσκαλος ξερόδῃξε καὶ ξακολούθησε τὸ μάθημά του.

Δὲν μπορεῖ νὰν τάρνηθεῖ κανεὶς πὼς οἱ τέτοιοι δασκάλοι βοηθᾶνε σημαντικὰ τὸν ἀγῶνα μας.

τώρα εἰκοσιεῖς πού εἶναι πιασμένη. Τῆς συνέθηκε τοῦτο τὸ κακὸ λίγο ὕστερα ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ πατέρα μου· εἶτανε μιὰ ὁμορφιά.

Σωπᾶσανε ὅλοι γιὰ μιὰ στιγμὴ.

— Τὴ φρίκη, φώναξε ἡ Ναντέζντα, μιὰ νυχτερίδα πέρασε. Καὶ μπαίνουντας γρήγορα στὸ σαλόνι—Εἶναι ὥρα νὰ πηγαῖνω. Μιχάλη Νικόλαϊτς, πῆστε νὰ μοῦ σελώσουνε τ' ἄλογο μου.

— Καὶ γὼ τὸ ἴδιο, εἶπε ὁ Ἀστακόφ.

— Πῶς, πῶς; φώναξε ὁ Ἰπυτόφ. Μὰ ὄχι, θὰ μέινετε ἐδῶ τὴ νύχτα. Θὰ τραβήχτε δώδεκα ὀλάκερα βέρσνια. Καὶ σεῖς Ναντέζντα Ἀλεξέϊβνα, γιατί βιαζόσαστε; Περιμένετε τουλάχιστο νάβγη τὸ φεγγάρι.

— Νὰ μιὰ ἰδέα, ἀποκρίθηκε κείνη. Εἶναι καιρὸς πού δὲ βγῇκα καθόλου μὲ τὸ σελήνῳφωτο. Ἔτσι μάλιστα· καὶ σὰς, Βλαδίμηρε Σέργκιεβιτς, θὰ εἰπῶ νὰ σὰς ἐτοιμαστῇ μιὰ κάμαρα.

Φέρανε φῶτα. Ὁ Ἰπυτόφ καὶ ὁ Γέγκορ ἀρχίσανε τὸ παιγνίδι. Ἡ ψυχὴ τῆς Τσίπης ξαπλώθηκε ἀμίλητα κοντὰ τους.

— Ναι εἶναι ὁμορφα, ξανάειπε ἡ Ναντέζντα, νὰ βγαλῇ κανεὶς καθάλα στ' ἄλογο μὲ τὸ φεγγάρι, μάλιστα νὰ διαβαλῇ κάτου ἀπὸ τίς καρυδιές. Φοβάται κανεὶς μὰ τοῦ κάνει εὐχαρίστηση. Τὴ παρὰ-

ξένα παιγνίδια κείνα πού κάνει τὸ φεγγάρι μέσα στὰ δέντρα. Πιστεύει κανένας πάντα πὼς κάποιος τὸν ἀκολουθεῖ καὶ γλυστράει σιμά του.

Ὁ Ἀστακόφ τῆς εἶδνε τάχα θάρρετα μ' ἕνα προστατευτικὸ χαμογέλιο.

— Καὶ κατὶ ἄλλο ἀκούα, εἶπε κείνη. Σὰς ἔλαχε νὰ καθίστε μιὰ νύχτα ζεστὴ καὶ σκοταδερὴ στὰ σύνορα κάποιου δάσου; Μοῦ φαίνεται πὼς δυὸ προσώπατα μαλώνουνε, ψιθυρίζοντας κοντὰ στ' αὐτὴ μου.

— Εἶναι τὸ κίμα, εἶπε ὁ Ἰπυτόφ, ρίχνοντας ἕνα χαρτί.

— Οἱ περιγραφές σας εἶναι πολὺ ποιητικῆς, εἶπε ὁ Ἀστακόφ.

— Βρίσκετε; Τότες δὲ θ' ἀρέσουνε στὴ Μάσσα.

— Γιατὶ τάχα; Μὴ καὶ ἡ Μαρία Παυλόβνα δὲν ἀγαπάει τὴν ποίηση;

— Ὅχι· βρίσκει πὼς ὅλα τὰ τέτοια εἶναι φτιασμένα, εἶναι συνθεμένα, καὶ τῆς κάνει φρίκη καθετὶ πού δὲν εἶναι ἀληθινό.

— Τὴ παρὰξένο ψεγάδι. Εἶναι συνθεμένα! Πῶς νὰ κάνουνε ἄλλῳ κείνοι πού κάνουνε στίχους;

— Μὰ καὶ σεις δὲν πρέπει νὰ γαπάτε τὴν ποίηση.

— Τὸ ἐνάντιο, ἀγαπάω τοὺς στίχους ὅταν ἀπὸ τὴν μιὰ μεριὰ εἶναι ἀρμονικοὶ καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη ἐκ-

φράζουνε μιὰ σκέψη... Μὲ καταλαβαίνετε καλὰ... κείνο πού γαλλικὰ λένε une idée... μιὰ idée... καταλαβαίνετε...

Ἡ Μαρία σηκώθηκε.

— Πού πάς; ρώτησε ἡ Ναντέζντα.

— Νὰ κοιμηθῶ τὰ παιδιὰ. Εἶναι σὲ λίγο ἐννιά ὥρες.

— Ὅα κοιμηθῶν καὶ χωρὶς εἶναι. Νὰ ὁ κύριος πού ἄρχισε νὰ μιλάει καὶ σὺ φεύγεις;

Ἡ Μαρία πῆρε τίς δυὸ κοπέλες ἀπὸ τὰ χέρια καὶ ἀποτραβήχτηκε.

— Δὲν ἔχει καλὴ διάθεση σήμερα, εἶπε ἡ Ναντέζντα, καὶ ξέρω τὴν αἰτία. μὰ θὰ περάσῃ καὶ τοῦτο.

— Συμπαθῆστε με νὰ σὰς ρωτήσω, τῆς εἶπε ὁ Ἀστακόφ. Μὴ τάχα κ' ἔχετε σκοπὸ νὰ περάσετε τὸ χειμῶνα στὴν Πετρούπολη;

— Δὲν ξέρω· φοβάμαι πὼς ἐκεῖ θὰ στενοχωρηθῶ.

— Νὰ στενοχωρηθῆτε τὴν Πετρούπολη; πὼς εἶναι δυνατό; Κι' ὁ Ἀστακόφ ἄρχισε νὰ περιγράφῃ τίς χάρες τῆς ζωῆς τῆς πολιτείας. Ἡ Ναντέζντα τὸν ἄκουε προσεχτικὰ, χωρὶς νὰ σηκώνῃ τὰ μάτια τῆς ἀπὸ πάνου του. Φαινότανε πὼς ξεπάταε τὸ πρόσωπό του καὶ χαμογέλαε μέσα τῆς.